

MIHAI EMINESCU

---

poezii

1850 – 1889

Mihai Eminescu

Poezii

 EDITURA
UNICART

Poezii publicate
în timpul vieții

La mormântul lui Aron Pumnul

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea !

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
Vuieste în cadență și sună întristat;
Căci, ah ! geniul mare al deșteptării tale
Păși, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat !

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o geniu nalt și mare,
Colò unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori !

Te plânge Bucovina, te plînge-n voce tare,
Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreață în falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
Ce-i simț național !

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,
Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguioase,
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colò, în Eliseu !...

De-aș avea...

De-aș avea și eu o floare
Mândră, dulce, răpitoare
Ca și florile din mai,
Fiice dulce a unui plai,
Plai rîzând cu iarbă verde,
Ce se leagănă, se pierde
Undoind încetișor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o floricică
Gingașă și tinerică,
Ca și floarea crinului,
Alb ca neaua sînului,
Amalgam de-o roz-albie
Și de una purpurie,
Cântând vesel și ușor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o porumbiță
Cu chip alb de copiliță,
Copiliță blândișoară
Ca o zi de primăvară,
Cătu-ți ține ziulița
I-aș cînta doina, doinița,
I-aș cînta-o-ncetișor,
Șoptind șoapte de amor.

1866, 25 febr./ 9 mart.

O călărire în zori

A nopții gigantică umbră ușoară,
Purtată de vânt,
Se-ncovoie tainic, se leagănă, zboară
Din aripi bătând.

Roz-alb-auroră, cu bucle de aur
Sclipinde-n rubin,
Revarsă din ochii-i de lacrimi tezaur
Pe-al florilor sân;

Răspânde suflarea narciselor albe
Balsamu-i divin,
Și Chloris din roze își pune la salbă
Pe fruntea-i de crin;

Iar râul suspină de blânda-i durere
Poetic murmur,
Pe-oglanda-i de unde răsfîrînge-n tăcere
Fantastic purpur;

Și pasărea cântă suspine-imitândă
Un cântec de amor,
Ecou-i răspunde cu vocea-i vuindă
La plînsu-i de dor.

Pe câmp se văd două ființe ușoare
Săltânde pe-un cal,
Pe care le-ncinge de flutură-n boare
Subțire voal;

Ca Eol, ce zboară prin valuri și țipă,
Fugarul ușor
Nechează, s-aruncă de spintecă-n pripă
Al negurei flor,

O dalbă fecioară adoarme pe sânul
De-un june frumos,
Astfel cum dormită oftarea, suspinul
În cântul duios;

Iar talia-i naltă, gingașă, subțire
Se mlădie-n vânt,
Și negrele-i bucle ondoală-n zefire.
Sclipesc fluturând.

I-adoarme pe sânu-i, se leagănă-n brațe
În tandre visări;
Pe când ca profume pe blânda ei față
Plutesc sărutări.

Iar aeru-n munte, în vale vibrează
De tainici oftări;
Căci junele astfel din pieptu-i oftează
În dalbe cântări:

„Ah ! ascultă, mîndruliță,
Drăguliță,
Șoapta-mi blîndă de amor,
Să-ți cânt dulce, dulce tainic
Cântul jalnic
Ce-ți cântam adeseori.

De-ai fi, dragă, zefir dulce,
    Care duce
Cu-al său murmur frunze, flori,
    Aș fi frunză, aș fi floare,
    Aș zburare
Pe-al tău sân gemând de dor;

De-ai fi noapte – aș fi lumină,
    Blândă, lină,
Te-aș cuprinde, c-un suspin;
Și în nunta de iubire,
    În unire,
Naște-am zorii de rubin;

De-aș, fi, mândră, râșorul,
    Care dorul
Și-l confie cîmpului,
Ți-aș spăla c-o sărutare,
    Murmurare,
Crinii albi ai sânului !“

Ca Eol, ce zboară prin valuri și țipă,
    Fugarul ușor
Nechează, s-aruncă de spintecă-n pripă
    Al negurei flor;

Vergina îl strânge pe-amantu-i mai tare
    La sânu-i de crin,
Și fața-și ascunde l-a lui sărutare
    În păr ebenin.

Iar Eco își râde de blândețe plângeri,
    De junii amanți,

Și râul repetă ca cântul de îngeri
În repede danț;

„De-aș fi, mândră, râușorul,
Care dorul
Și-l confie câmpului,
Ți-aș spăla c-o sărutare,
Murmurare,
Crinii albi ai sânelui !“

1866, 15/27 mai

Din străinătate

Când tot se-nveselește, când toți aci se-ncântă,
Când toți își au plăcerea și zile fără nori,
Un suflet numai plânge, în doru-i se avântă
L-a patriei dulci plaiuri, la câmpii-i răsători.

Și inima aceea, ce geme de durere,
Și sufletul acela, ce cântă amorțit,
E inima mea tristă, ce n-are mângâiere,
E sufletu-mi, ce arde de dor nemărginit.

Aș vrea să văd acuma natala mea vâlcioară
Scăldată în cristalul pârăului de-argint,
Să văd ce eu atâta iubeam odinioară:
A codrului tenebră, poetic labirint;

Să mai salut o dată colibele din vale,
Dorminde cu un aer de pace, liniștiri,
Ce respirau în taină plăceri mai naturale,
Visări misterioase, poetice șoptiri.

Aș vrea să am o casă tăcută, mititică,
În valea mea natală, ce undula în flori,
Să tot privesc la munte în sus cum se ridică,
Pierzându-și a sa frunte în negură și nori.

Să mai privesc o dată câmpia-nfloritoare,
Ce zilele-mi copile și albe le-a țesut,
Ce auzi odată copila-mi murmurare,
Ce jocurile-mi june, zburdarea mi-a văzut.

Melodica șoptire a râului, ce geme,
Concertul, ce-l întoană al păsărilor cor,
Cântarea în cadență a frunzelor, ce freme,
Născur-acolo-n mine șoptiri de-un gingaș dor.

Da ! Da ! Aș fi ferice de-aș fi încă o dată
În patria-mi iubită, în locul meu natal,
Să pot a binezice cu mintea-nflăcărată
Visările juniei, visări de-un ideal.

Chiar moartea, ce răspânde teroare-n omenire,
Prin vinele vibrânde ghețoasele-i fiori,
Acolo m-ar adoarme în dulce liniștire,
În visuri fericite m-ar duce către nori.

Speranța

Cum mângâie dulce, alină ușor
Speranța pe toți muritorii !
Tristeță, durere și lacrimi, amor
Azilul își află în sânu-i de dor
Și pier, cum de boare pier norii.

Precum călătorul, prin munți rătăcind
Prin umbra pădurii cei dese,
La slaba lumină ce-o vede lucind
Aleargă purtat ca de vânt
Din noaptea pădurii de iese:

Așa și speranța – c-un licur ușor
Cu slaba-i lumină pălindă –
Animă-nc-o dată tremândul picior,
De uită de sarcini, de uită de nori,
Și unde o vede s-avântă.

La cel ce în carcere plânge amar
Și blestemă cerul și soartea,
La neagra-i durere îi pune hotar,
Făcând să-i apară în negru talar
A lumii parànimfă – moartea.

Și maicii ce strânge pruncuțu-i la sân,
Privirea de lacrimi plină,
Văzând cum geniile morții se-clin
Pe fruntea-i copilă cu spasmuri și chin,
Speranța durerea i-alină.

Căci vede surâsu-i de grație plin
Și uită pericolul mare,
L-apleacă mai dulce la sânu-i de crin
Și fața-i umbrește un păr ebenin,
La pieptu-i îl strânge mai tare.

Așa marinarii, pe mare împlând,
Izbiți de talazuri, furtune,
Izbiți de orcanul ghețos și urlând,
Speranța îi face de uită de vânt,
Și speră la timpuri mai bune.

Așa virtușii murind nu desper,
Speranța-a lor frunte-nsenină,
Speranța cea dulce de plată în cer,
Și face de uită de-a morții dureri,
Pleoapele-n pace le-nchină.

Cum mângâie dulce, alină ușor
Speranța pe toți muritorii !
Tristeță, durere și lacrimi, amor
Azilul își află în sânu-i de dor
Și pier, cum de boare pier norii.

1866, 11/23 septembrie

La Bucovina

N-oi uita vreodată, dulce Bucovină,
Geniu-ți romantic, munții în lumină,
Văile în flori,
Râuri resăltânde printre stânce nante,
Apele lucinde-n dalbe diamante
Peste câmpii-n zori.

Ale sorții mele plângeri și surâse,
Îngânate-n cânturi, îngânate-n vise
Tainic și ușor,
Toate-mi trec prin gându-mi, trec pe dinainte,
Inima mi-o fură și cu dulci cuvinte
Îmi șoptesc de dor.

Numai lângă sânu-ți geniile rele,
Care îmi descântă firul vieții mele,
Parcă dormita;
Mă lăsară-n pace, ca să cânt în lume,
Să-mi visez o soartă mândră de-al meu nume
Și de steaua mea.

Când pe bolta brună tremură Selene,
Cu un pas melodic, cu un pas alene
Lin în calea sa,
Eol pe-a sa arpă blând răsunătoare
Cânt-a nopții dulce, mistică cântare,
Cânt din Valhala.

Atunci ca și silful, ce n-adoarme-n pace,
 Inima îmi bate, bate, și nu tace,
     Tremură ușor,
 În fantazii mîndre ea își face cale,
 Peste munți cu codri, peste deal și vale
     Mână al ei dor.

Mână doru-i tainic colo, înspre tine,
 Ochiul îmi sclipește, genele-mi sunt pline,
     Inima mi-e grea;
 Astfel, totdeauna când gîndesc la tine,
 Sufletul mi-apasă nouri de suspine,
     Bucovina mea !

1866, 14/26 august

Misterele nopții

Când din stele auroase
 Noaptea vine-ncetișor,
 Cu-a ei umbre suspinânde,
 Cu-a ei silfe șopotinde,
 Cu-a ei vise de amor;

Câte inimi în plăcere
 Îi resaltă ușurel !
 Dar pe câte dureroase
 Cântu-i mistic le apasă,
 Cîntu-i blând, încetinel.

Două umbre albicioase
Ca și fulgii de ninsori,
Razele din alba lună
Mi le torc, mi le-mpreună
Pentru-ntregul viitor;

Iar doi îngeri cântă-n plângeri,
Plâng în noapte dureros,
Și se sting ca două stele,
Care-n nuntă, ușurele,
Se cunun căzânde jos.

Într-un cuib de turturele
Ca și fluturii de-ușor
Saltă Eros nebunește,
Îl desmiardă, l-încălzește
Cu un vis de tainic dor;

Iar în norul de profume
Două suflete de flori
Le desparte-al nopții mire
Cu fantastica-i șoptire,
Le resfiră, până mor.

Când pe stele aurie
Noaptea doarme ușurel,
Câte inime râzânde,
Dar pe câte suspinânde
Le delasă-ncetinel !

Dar așa ne e destinul,
Vitreg prea adeseori

Unui lumea i-acordează
Iar pe altul îl botează
Cu-a lui rouă de plânsori.

1866, 16/28 octombrie

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor ?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor !
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,
Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deși moare valul,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Vis de răzbunare negru ca mormântul
Spada ta de sânge dușman fumegând.
Și deasupra idrei fluture cu vântul
Visul tău de glorie falnic triumfând,
Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surâzând,

Ce pe Marte-n glorii să orbească-l face,
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,
El pe sânu-ți vergin încă să coboare,
Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tânăra mireasă, mamă cu amor !
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,
Viața în vecie, glorii, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc !

1867, 2/14 aprilie

La Heliade

De mi-ar permite-Apolon s-aleg dintre cunune,
Ghirlanda n-aș alege-o de flori plăpânde, june,
Ci falnica cunună a bardului bătrân;
Eu n-aș alege lira vibrândă de iubire,
Ci ceea care falnic îmi cântă de mărire,
Cu focul albei Veste aprinde al meu sân.

Ghirlanda ce se-nsoară cu silfele ușoare,
Pe fruntea inspirată, pe fruntea-nspirătoare,
De bucle-ncungiurată, blondine, undoind,

Plăcută-i a ghirlandă – sublimă însă este
 Cununa cea de laur, ce sântă se-mpletește
 Pe fruntea cea umbrită de bucle de argint.

Ca visul e cântarea ce-o-ntoană Eol dulce,
 Când silfele vin jalnic prin liliu să se culce,
 Să doarmă somn de îngeru pe sânul alb de flori,
 Sublim însă e cântul când țipă și ia-n goană
 Talazurile negre ce turbă, se răstoarnă,
 Și spumegă ca furii și urlă-ngrozitor.

Astfel îți e cântarea, bătrâne Heliade,
 Cum curge profeția unei Ieremiade,
 Cum se răzbun-un vifor zburând din nor în nor.
 Ruga-m-aș la Erato să cânt ca Tine, barde,
 De nu în viața-mi toată, dar cântecu-mi de moarte
 Să fie ca „Blestemu“—Ți... să-l cânt, apoi să mor.

1867, 18/30 iunie

La o artistă

Ca a nopții poezie,
 Cu-ntunericul talar,
 Când se-mbină, se-mlădie
 C-un glas tainic, lin, amar,
 Tu cântare întrupată !
 De-al aplauzelor flor,
 Apărând divinizată,
 Răpiși sufletu-mi în dor.